

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/635/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7715210305
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Veščičiková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7715210305.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu C. E., Č. Č.. XXX proti žalovanému Agropotravinárske družstvo Malčice, Malčice, IČO: 31 713 891, o nahradenie prejavu vôle, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu 7C/262/2015-36 zo 14.7.2015 Okresného súdu Michalovce

rozhodol:

M e n í uznesenie tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamieťa.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) uznesením nariadil predbežné opatrenie (ďalej len PO), ktorým zakázal žalovanému nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré sú evidované Okresným úradom Michalovce, katastrálny odbor, okres Michalovce, obec Č., katastrálne územie: Č.,

LV č. XXX

- parcela reg. „E“, č. XXXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 4655 m²
- parcela reg. „E“, č. XXXX, druh pozemku: trvalý trávnatý porast, výmera 1468 m²
- parcela reg. „E“, č. XXXX, druh pozemku: trvalý trávnatý porast, výmera 1431 m²
- parcela reg. „E“, č. XXXX, druh pozemku: trvalý trávnatý porast, výmera 4675 m²
- výška spoluvlastníckeho podielu odporcu k parcele(-ám) 1/15 na základe rozhodnutia Okresného úradu Michalovce, katastrálny odbor zlúčením konaní Y. zo dňa 13.12.2012 kúpna zmluva č. XXXXXXXXX pod č.z. XXX/XX a Y. zo dňa 24.5.2013 kúpna zmluva č. XXXXXXXXX pod č.z. XX/XX

LV č. XXX

- parcela reg. „E“, č. XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 5185 m²
- parcela reg. „E“, č. XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 5279 m²
- výška spoluvlastníckeho podielu odporcu k parcele(-ám) 13/108 na základe rozhodnutia Okresného úradu Michalovce, katastrálny odbor zlúčením konaní Y. zo dňa 13.12.2012 kúpna zmluva č. XXXXXXXXX pod č.z. XXX/XX a Y. zo dňa 24.5.2013 kúpna zmluva č. XXXXXXXXX pod č.z. XX/XX

a to previesť vlastnícke právo (spoluvlastnícke právo) k nehnuteľnostiam darom, ich scudzením tretej osobe alebo ich zámenou za iné nehnuteľnosti s treťou osobou alebo zaťažiť ich záložným právom v prospech tretej osoby alebo vecným bremenom v prospech tretej osoby, alebo zabezpečovacím prevodom práva v prospech tretej osoby, alebo ich vložiť ako vklad spoločníka do obchodnej spoločnosti alebo družstva až do právoplatného skončenia vo veci samej a previesť užívacie práva odplatným alebo bezodplatným titulom na tretie osoby k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam (dať ich do nájmu, podnájmu, bezodplatného užívania tretím osobám), ktorých doba trvania presiahne čas, ktorým sa súdny spor vo veci samej právoplatne skončí.

Žalobca sa návrhom na vydanie PO, doručeným spolu s návrhom vo veci samej domáhal nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by súd zakázal žalovanému disponovať s vyššie uvedenými nehnuteľnosťami evidovanými Okresným úradom Michalovce - katastrálny odbor na LV č. XXX a LV č.

XXX, katastrálne územie Č., okres Michalovce, obec Č. a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

V návrhu uviedol, že žalovaný nadobudol vyššie uvedený spoluvlastnícky podiel k sporným nehnuteľnostiam evidovaným príslušným Okresným úradom Michalovce, katastrálny odbor, okres Michalovce, obec Č., katastrálne územie Č.. Predchádzajúci vlastník tým, že neponúkol na predaj predmetný spoluvlastnícky podiel žalobcovi ako spoluvlastníkovi nehnuteľnosti, predtým než zrealizoval jeho prevod na žalovaného, porušil zákonné predkupné právo žalobcu k prevádzanému spoluvlastníckemu podielu k nehnuteľnostiam (§ 603 ods.3 Občianskeho zákonníka). Vychádzajúc z ust. § 74 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. e/, f/, ods. 4, § 77 ods. 2, § 102 ods. 1 (ich znenie citoval) urobil záver, že žalobca odôvodnil potrebu upraviť dočasne tieto vzťahy PO tým, že spoločníci a konatelia žalovaného sú nimi aj v iných spoločnostiach, ktoré tiež vykonávajú podnikateľskú činnosť v oblasti poľnohospodárskej, rastlinnej a živočíšnej výroby, a ktoré spoločnosti majú aj spoločné sídlo. Spoločnosti SARITOR s.r.o., AGRO - LAND SK s.r.o., ŠOMO s.r.o., EURO BENZ, s.r.o., Veľké Slemence a Agropotravinárske družstvo Malčice sú vzájomne personálne prepojené a ovládané tými istými osobami. Tieto obchodné spoločnosti už v minulosti prevádzali spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam medzi sebou (napr. prevod pozemkov z vlastníctva spoločnosti Agropotravinárske družstvo Malčice do vlastníctva spoločnosti AGRO - LAND SK s.r.o.) a robia tak naďalej a aktívne vykupujú spoluvlastnícke podiely k pozemkov v katastrálnych územiach, v ktorých žalobca namietal porušenie jeho predkupného práva. Poukázal aj na to, že žalovaný vôbec nereagoval na výzvy žalobcu na predloženie ponuky na kúpu nehnuteľností, ku ktorým si žalobca uplatňuje predkupné právo a zároveň žalovaný nereagoval ani na kvalifikovaný návrh kúpnej zmluvy, ktorý mu adresoval žalobca (nezaslal ho žalobcovi späť v ním určenej lehote), je zrejmé, že žalovaný nemá v záujme žiadnym spôsobom rešpektovať zákonom stanovené predkupné právo žalobcu a teda nechce, aby žalobca zákonným spôsobom nadobudol vlastníctvo (spoluvlastníctvo) pozemkom, ku ktorým v rozpore so zákonom nadobudol vlastnícke (spoluvlastnícke) právo on sám. Vzhľadom na správanie sa žalovaného je preto dôvodné predpokladať, že žalovaný bude prevádzať nehnuteľnosti medzi subjektmi, ktoré sú s ním personálne prepojené (v osobách spoločníkov a / alebo konateľov) a to len za účelom, aby zmarili nadobudnutie nehnuteľností zo strany žalobcu zákonným spôsobom alebo predmetné nehnuteľnosti zaťaží záložným právom alebo inou ťarchou v prospech tretej osoby (vrátane právnických osôb, ktoré sú s žalovaným personálne prepojené) a takýmto konaním bude mariť legitímny zámer žalobcu, ale aj priebeh a efektívnosť samotného súdneho konania vo veci samej, ktoré sa tým neprímerane predĺži. Poukázal aj na to, že neprímeraná dĺžka samotného súdneho konania na strane žalobcu spôsobí neprímerané a nenapraviteľné škody v podobe ušlého zisku a strát z nepriznania nárokov na priame a nepriame platby z dôvodu nemožnosti užívania pozemkov, ktoré by inak žalobcovi boli priznané zo strany Poľnohospodárskej platobnej agentúry. Na druhej strane, nariadeným PO sa postavenie odporcu nijakým spôsobom nezmení a nehrozia mu žiadne škody z titulu nariadeného PO, nakoľko až do rozhodnutia vo veci samej ako vlastníka jeho užívacie práva nebudú žiadnym spôsobom obmedzené. Zároveň nariadením PO sa zamedzí špekulatívnym a účelovým prevodom pozemkov medzi žalovaným a právnickými osobami, v ktorých konatelia a spoločníci žalovaného vystupujú tiež ako konatelia a spoločníci.

Súd po zhodnotení zákonných podmienok, ktoré sú potrebné pre nariadenie PO dospel k záveru, že návrh žalobcu na vydanie PO je dôvodný, pretože predkladané dôvody a doteraz známy dôkazný stav nasvedčujú tomu, že v tomto štádiu konania bola preukázaná naliehavosť poskytnutia súdnej ochrany formou nariadenia dočasnej úpravy pomerov navrhovaným spôsobom.

Vzhľadom k tomu, že súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, vyhovel návrhu v celom rozsahu a v zmysle ustanovenia § 76 ods. 4 OSP ďalšie dôvody nemusí uvádzať.

Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný.

V odvolaní preukázal nadväznosti na § 75 O.s.p. na v právnej praxi doktrinárne a judikatórne ustálené podmienky pre nariadenie PO, medzi ktoré patrí osvedčenie a odôvodnenie nebezpečenstva

bezprostredne hrozacej ujmy. K argumentom žalobcu - prepojenosti žalovaného s ďalšími štyrmi obchodnými spoločnosťami (EURO BENZ Veľké Slemence s.r.o., ŠOMO s.r.o., Agropotravinárske družstvo Malčice a SARITOR, s.r.o.); (údajné) prevody medzi týmito spoločnosťami (žalobca predložil listiny o minulých prevodoch pozemkov z vlastníctva Agropotravinárskeho družstva do vlastníctva žalovaného, žalovaný uviedol, že žalobca formuluje dohad o budúcom prevode nehnuteľnosti, čo považuje za absurdný a ničím nepodložený záver (osobitne potom tvrdenie „robia tak naďalej“) - žalobca nepredložil ani len indíciu o tom, že by pripravoval akýkoľvek prevod predmetných pozemkov. Tvrdenie o minulých prevodoch mal za skresľujúce - v skutočnosti v minulosti dochádzalo len k (občasným) prevodom na neho z ostatných spoločností, čo však zodpovedá vnútornému usporiadaniu vymenovaných subjektov v rámci podnikateľskej skupiny, kde v rámci podnikateľskej koncepcie je majetkovou, resp. investičnou spoločnosťou, v ktorej je sústredené pozemkové vlastníctvo všetkých spoločností tejto podnikateľskej skupiny. Nejde o žiadny účelový prevod, ako to interpretuje žalobca. Za úplnú fabuláciu považoval obvinenie z možného zaťaženia záložným právom - ani v tomto prípade žalobca nepredložil žiadnu indíciu (nie to dôkaz) o príprave takého postupu, či opakovanom a účelovom uskutočnení takýchto úkonov v minulosti, alebo čokoľvek inom, čo by nasvedčovalo takémuto prípadnému konaniu z jeho strany. Poukázal na to, že konštantná judikatúra súdov zakotvuje, že subjekt domáhajúci sa nariadenia PO musí osvedčiť dôvody na jeho nariadenie, t.j. potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo obavu o ohrozenie budúceho výkonu súdneho rozhodnutia, dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2012, sp. zn. 6 M Cdo 5/2012). Opätovne poukázal na § 75 ods. 2 O.s.p., že PO má byť odôvodnené vznikom nebezpečenstva bezprostredne hrozacej ujmy. Podľa jeho názoru žalobca žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal (neosvedčil) nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy, t.j. nepreukázal, že sa chystá predmetné nehnuteľnosti scudzit' alebo zaťažiť právami tretích osôb. Tvrdenia žalobcu považoval za ničím nepodložené a nachádzajúce sa výlučne v rovine domnienok a hypotéz. Nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy musí byť preukázané konkrétnymi skutočnosťami, z ktorých vyplýva, že reálne pristúpil k príprave a realizácii právnych úkonov, ktorých cieľom je nakladanie s nehnuteľnosťami, príp. okolnosťami, ktoré osvedčujú jeho úmysel nakladať s konkrétnymi nehnuteľnosťami. Samotná možnosť nakladať s nehnuteľnosťami z titulu ich vlastníctva nezakladá vznik nebezpečenstva bezprostredne hrozacej ujmy. Žalobca tak vyslovil iba svoje dohady a podozrenia bez toho, aby ich aspoň osvedčil relevantnými listinami, resp. inými dôkazmi. Za právne významné v tomto kontexte považoval tiež to, že ak by aj došlo k akémukoľvek ďalšiemu prevodu dotknutých spoluvlastníckych podielov, je (tu už v pozícii prevodcu) povinný ponúknuť ich všetkým spoluvlastníkom (vrátane žalobcu) a ak by došlo k porušeniu predkupného práva, žalobca by mal k dispozícii celý rad právnych prostriedkov na svoju ochranu. Mal preto za to, že námietka žalobcu, že „prevodom spoluvlastníckych podielov sa zmarí ich nadobudnutie zo strany navrhovateľa " je zjavne neopodstatnená a nemá oporu v právnom poriadku.

Za nedôvodný považoval argument, že žalobcovi by neprimeraná dĺžka konania mohla spôsobiť škody - žalobca žiadnym spôsobom nešpecifikuje, o akú škodu by sa malo jednať, resp. v čom by táto škoda mala spočívať.

Vytýkal súdu, že pri posúdení celej situácie opomenul, že k porušeniu predkupného práva došlo bez jeho zavinenia - on v tomto konaní predkupné právo žiadnym spôsobom neporušil (preto nie je namieste stavať ho do pozície, že nerešpektuje predkupné právo), urobil tak prevodca (mnohí z prevodcov pri osobných jednaniach o zmluve uviedli, že žalobca o nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu nemá záujem, resp. nevie ponúknuť cenu ponúkanú žalovaným). Zdôraznil, že predpokladom pre nariadenie PO je tiež splnenie podmienky dôvodnosti uplatneného nároku vo veci samej, že nárok žalobcu považuje za nedôvodný a to s poukazom na § 140 druhá veta Obč. zák., z ktorého vyplýva, že žalobca si môže v rámci realizácie predkupného práva uplatniť svoj nárok výlučne v rozsahu takej veľkosti podielu, ktorá pripadá pomerne na veľkosť jeho spoluvlastníckeho podielu, že táto podmienka nebola zo strany žalobcu v požadovanom návrhu na nariadenie PO splnená, preto považuje jeho nárok vo veci samej v uplatnenom rozsahu za nedôvodný a nevykonateľný. Žalobca v tejto súvislosti nepreukázal dohodu o výkone predkupného práva s ostatnými spoluvlastníkmi tak, ako to požaduje § 140 druhá veta Obč. zák. Tvrdil, že postup uplatnený žalobcom obchádza všetkých ostatných spoluvlastníkov a podľa jeho názoru sa žalobca vo veci samej domáha nároku, ktorý mu nepochybne v celom rozsahu nepatrí - má za to, že aj táto skutočnosť by mala byť vzatá do úvahy pri skúmaní podmienok pre nariadenie PO. Ďalej uviedol, že dôvody nariadenia PO tak vyznievajú ako „preventívne“, čo je v hrubom rozpore s podstatou

inštitútu PO a jeho (ako už bolo uvedené ustáleným) ponímaním v procesnej teórii aj praxi. Zdôraznil, že z návrhu na nariadenie PO a predložených listinných dôkazov nijakým spôsobom nevyplýva, aby žalobca osvedčil, resp. preukázal potrebu dočasnej úpravy pomerov a stav bezprostredne hrozacej ujmy, ktorej má PO zabrániť. Zároveň mal za to, že uloženie mu zákazu nakladať s nehnuteľnosťami je zásahom do jeho ústavou zaručeného vlastníckeho práva, a to jeho obmedzením, pričom poukázal na čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, že vlastnícke právo je možné obmedziť iba v nevyhnutnej miere, že práve z týchto dôvodov je potrebné posúdiť, či uložením navrhovaného obmedzenia nedochádza k zásahu do uvedeného základného práva nad nevyhnutnú mieru a, či uloženie obmedzenia sleduje legitímny cieľ (účel) - nariadením PO k takémuto zásahu došlo. Citoval z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Nitre z 31. 7. 2008, sp. zn. 15Cob/132/2008. Čo sa týka poukazu žalobcu na PO nariadené Okresným súdom Michalovce v obdobných veciach, uviedol, že voči uvedeným uzneseniam boli podané odvolania, o ktorých do dnešného dňa nebolo rozhodnuté. Považoval tiež za absurdné argumentovať tým, že väčší počet sudcov PO nariadil. Vzhľadom na uvedené skutkové okolnosti a právne dôvody mal za to, že neboli splnené podmienky pre nariadenie PO a navrhol napadnuté uznesenie zmeniť a návrh na nariadenie PO v celom rozsahu zamietnuť, resp. napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods. 1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a zistil, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie uznesenia (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1), preto ho § 220 O.s.p. zmenil tak, že návrh na nariadenie PO zamietol.

PO je jedným zo zabezpečovacích prostriedkov v občianskom súdnom konaní, slúžiacim na dočasné zabezpečenie ochrany porušených a ohrozených práv účastníkov konania, pričom jeho použitie je namieste, ak sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Predpoklady jeho nariadenia sú jednak stanovené výslovne v platnej právnej úprave a jednak ich vyvodila zo zákonnej úpravy právna teória a súdna prax a jeho nariadenie prichádza tak do úvahy vtedy, ak je potrebné, aby o. i. dočasne boli upravené pomery účastníkov, ak sú osvedčené aspoň základné skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, aby bolo zrejmé, že v konaní vo veci nie je nárok očividne vylúčený a záver, že bez okamžitej i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov, by bolo právo účastníka ohrozené, ďalej navrhované PO musí mať vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je alebo bude predmetom súdneho konania o žalobe, čo musí byť zrejmé už z návrhu na nariadenie PO (vzťah, ktorý sa ním upraví, bude upravený konečným rozhodnutím vydaným na základe žaloby). Okrem toho musí súd uvážiť, či v dôsledku PO nevznikne neprimeraná ujma niektorému z účastníkov (ujma žalovanému nesmie byť neprimeraná výhoda, ktorú nariadením PO získa žalobca), ďalej PO nie je možné vydať tam, kde by išlo o úpravu faktických (nie právnych vzťahov) medzi účastníkmi a kde by nešlo o úpravu predbežnú, ale vo svojich dôsledkoch konečnú, resp. by sa PO vytvoril nenávratný (nenapraviteľný) stav v právnych vzťahoch medzi účastníkmi konania a napokon, že obsah PO by mal byť zásadne odlišný od obsahu rozhodnutia vo veci samej, aby sa ním neprejudikovalo konečné riešenie veci a tiež, že PO možno niekoho obmedziť vo výkone jeho práv len v nevyhnutnom rozsahu a len prechodne tak, aby nariadenie PO nevyvolalo, hoci len dočasne, taký stav, ktorý by vyvolával ďalšie spory medzi účastníkmi konania. Pri rozhodovaní o PO súd nevykonáva dokazovanie, ale vychádza zo skutočností osvedčených žalobcom.

Súd prvého stupňa správne vychádzal z cit. zák.ust., avšak ich nesprávne v prejednávanej veci aplikoval.

Všetky zákonné podmienky pre nariadenie PO musia byť splnené kumulatívne a je povinnosťou súdu dôsledne skúmať ich splnenie, každú jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti.

V prejednávanej veci nie sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie PO opatrenia, bez splnenia ktorých nemožno návrhu na nariadenie PO vyhovieť.

Aj keď žalobca osvedčil pravdepodobnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a preukázal aj vzťah navrhovaného PO k predmetu konania, neosvedčil, že je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, prípadne, že existuje obava, žeby výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený a teda, že bez okamžitej úpravy pomerov budú jeho práva ohrozené.

Žalobca žiadnym spôsobom neosvedčil reálnu a bezprostrednú hrozbu takého konania žalovaného, ktoré by smerovalo k nakladaniu s predmetnými nehnuteľnosťami a ani obsah spisu nenasvedčuje takémuto konaniu žalovaného, ktorým by boli práva žalobcu bezprostredne a reálne ohrozené a z ktorého by bolo možné vyvodiť, čo i len úmysel nakladať s predmetom sporu spôsobom, ktorý by prípadne ohrozil budúci výkon rozhodnutia vo veci samej. Samotná tvrdená skutočnosť o personálnom prepojení a ovládaní viacerých spoločností tými istými osobami, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom pre nariadenie PO, ako sa mylne domnieva žalobca. Potrebu okamžitej úpravy pomerov totiž nie je možné odvodiť z abstraktnej - hypotetickej možnosti žalovaného nakladať s predmetom sporu alebo aj samotným vedením sporu. Potrebu nariadenia PO musí žalobca aspoň osvedčiť.

Z tvrdení žalobcu vyplýva, že doposiaľ k mimosúdneho usporiadaniu sporu so žalovaným nedošlo, avšak žalobca ani len neosvedčil, že žalovaný podnikol kroky, ktorými by prejavil snahu previesť predmetné nehnuteľnosti, resp. disponovať predmetnými nehnuteľnosťami.

Z uvedeného dôvodu, bez ďalšieho, bolo potrebné uznesenie zmeniť a návrh na nariadenie PO ako nedôvodný zamietnuť.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov : 3 hlasy za (§ 3 ods. 9 tretia veta zák. č. 757/04 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.